

Predikant
J.R.Nienhuis, van Nijenhovelaan 4
Hoogeveen. Tel. 05280-62199

De Heer N. Verrips, Cantor organist
Pr. Beatrixplantsoen 8
Meppel

Zeer Geachte Heer Verrips,

Hierbij zend ik u enige gegevens over onze remonstrantse kerk en haar orgel.

Ons kerkgebouw dateert van 1894. Van het jaar 1886 is er echter een remonstrantse gemeente in Hoogeveen. Deze gemeente kerkte in een zaal in Hoogeveen. In deze zaal is gebruik gemaakt van een orgel. Er blijkt namelijk al voor de stichting van het eigen gebouw een orgel-~~te~~-manist te zijn geweest. Dit orgel "is op de galerij geplaatst" van het eigen kerkgebouw in 1894. Dit eerste orgel lijkt me voor u van weinig belang.

In het jaarverslag van 1896 lezen wij: "In een volgend verslag hopen wij te kunnen mededelen, dat het Amerikaansch orgel, 't welk het gezang der gemeente bij de godsdienstoefeningen begeleidt, door een orgel met pijpen en register is vervangen. De nodige fondsen daarvoor zijn toegezegd en het Bestuur heeft goeden moed in zijne pogingen tot het bekomen van een zwaarder en welluidender kerkorgel te zullen slagen".

In het volgende jaarverslag lezen wij direkt aan het begin: "De hoop aan het einde van het vorig verslag uitgesproken werd gelukkig vervuld; onze Gemeente is in 't bezit gekomen van een pijporgel, afkomstig uit de Herv. Kerk te Coevorden, dat door de orgelfabrikant J. Proper te Kampen geheel is vernieuwd en hersteld. Ons nieuwe (!) orgel, zuiver en krachtig van toon, voorziet in een lang gevoelde behoefte, en strekt met zijn aardig front ons vriendelijke kerkje tot sieraad".

Uit de verdere notulen komen nog de volgende gegevens over dit orgel uit Coevorden:

1. de Heer Proper maakte voor de Kerk in Coevorden (Herv) een nieuw orgel.
2. Het vrijkomende orgel biedt de Heer Proper onze Gemeente te koop aan.
3. Dit vrijkomende orgel zal hij geheel geschikt maken voor onze kerk.
4. Prijs ongeveer f 800.--

5. Afmetingen: 5 meter breed, 4 meter hoog, 2 meter diep

In 1897 is dus het orgel uit de Herv. Kerk van Coevorden in onze kerk geplaatst. Door de orgelfabrikant J. Proper uit Kampen. (Aan het kerkelijk bureau van Coevorden heb ik inmiddels gevraagd of zij nog wat nadere gegevens over dit orgel kunnen verstrekken. Zij zouden het best doen. Mocht dat verslag arriveren, dan bericht ik u dat).

Welnu: dit orgel van 1897 begint mankementen te vertonen en gaat zijn kracht en zuiverheid verliezen! Wij zijn in de jaren '20. In het jaar 1926 is zelfs een hele blz. in het notulenboek aan Het Orgel gewijd. Enkele regels hieruit: "In de loop van het jaar kreeg het bestuur de overtuiging dat van het bestaande orgel niet veel goeds te maken was, zodat het in het belang der gemeente zou zijn, als tot aanschaffing van een geheel nieuw orgel werd overgegaan. Op de Alg. Verg. van 25 nov. 1925 werden tekening van orgelfront en kosten van een nieuw orgel overgelegd en met algemene stemmen werd besloten aan de Firma A. Standaart te Schiedam de bouw van een nieuw orgel op te dragen voor de som van f 3270.-- in verband daarmee werd tevens besloten een tochtportaal te maken en het orgelfront daarmee in overeenstemming te brengen. Hiervoor was een schetstekening aanwezig, die eveneens de goedkeuring kon wegdragen, zodat de firma Standaart een orgel zal leveren zonder front, waarvoor f 190.-- zal worden gekort. Het orgelfront werd door den Heer Oets naar eene verstrekte tekening en het verwerk werd door de A. Reinink uitgevoerd. Op 21 maart 1926 had de inwijding van het nieuwe orgel plaats, met medewerking van den Heer Mulder, organist te Meppel. Het oude orgel was intussen verkocht aan den Heer J. Kroon te Winterswijk voor de som van f 500.-- en is geplaatst in de Philantropische inrichting te Relken. De uitgaven van het orgel c.a. zijn gedekt door eene leening vrijwillige bijdragen en door een reeds aanwezig fondsje". (Over de verkoop van het allereerste Amerikaansche orgel: dit is omstreeks 1904 verkocht aan de Heer J. Proper te Kampen voor f 85.--).

Reeds in 1947 lezen wij in de notulen: "Reparatie orgel. Het blijkt, dat het orgel na de verrichte reparaties nog steeds niet in orde is. De Standaart fabriek is hiervan op

de hoogte gebracht. In antwoord hierop kregen wij te horen, dat een algeheele revisie noodzakelijk is geworden. De kosten hiervan zullen f750.-- bedragen. Daar wij voor de laatste vernieuwingen bericht hebben ontvangen, dat het orgel voor f165.-- weer in orde gemaakt kon worden, wordt besloten de Standaard fabriek te verzoeken het orgel in orde te brengen voor wij tot betaling zullen overgaan".

In de volgende jaren blijft het modderen met het orgel. We lezen in 1960:

"Orgelherstel. Er is een schrijven binnengekomen van de firma Leeftang (Apeldoorn). In de genoemde f2900.-- is begrepen f500.-- voor eventuele vernieuwing van de membranen. Het is mogelijk het orgel voor 10 à 15 jaar bruikbaar te maken voor f2400.--. Hierbij komen dan nog de verblijfkosten voor 4 à 5 weken. Het vernieuwen van de motor kost f650.--. Volgens de Heer Otten en De Haan kan de motor nog niet versleten zijn. enz." Uit het vervolg blijkt dat inderdaad de firma Leeftang in Apeldoorn een de herstelwerkzaamheden gaat uitvoeren."

Zeer Geachte Heer Verrips, ik stop hier maar eens. Gemeente-bezigheden roepen. Dit is natuurlijk óók gemeentebezigheid, maar ik dacht dat u hier voorlopig wel iets aan had. Als ik tijd vind speur ik zelf verder en meld u wat van belang is. Graag bereid tot verder studie!

Met de meeste hoogachting

M. van der Vliet

1971